کۆیلایەتی لە عێراقدا

ئەم وتارە بە عەقلەکی زۆر سادە، نزم و نەزانی مەلای سیاسی و دینی، سەرۆك کۆمار، سەرۆکوەزیر، پەرلەمانتار، وەزیر و گوزیر، پارێزگار، سکرتێری حیزبی هاتوتە نووسێن و بو هەموو عێراقە. کۆیلایەتی چییە؟ چەند جور کۆیلایەتی هەنە؟ جیاوازی بینی کۆیلایەتی لە زەمانی کۆن و ئیستا چییە؟ ئایا دەتوانین باسی کۆیلایەتی شار، گوند، ئەکتەری تاکە کەس، کۆمەڵگا یان وەڵاتێک بەکەین؟ کۆیلایەتی کە لە عێراقدا هەیە ناوی چییە؟ چەند خالی گرنگ بو عێراق، دوو وشەی زور کورت و سادە لە سەر پەتای ڤایرۆس، قەندیل و ئەنجامی ئەم وتارە.

لە ئەم ئەرتیکلە دا باسی کۆیلایەتی جورا جوری تازە، مۆدێرن وەک:کار کردنی منداڵ یان منداڵی سەرباز، کار کردن بە مەجبوری و کۆتەک، یان کۆیلایەتی لە هندستان، مۆریتانیا یان**Trafic de femmes depuis l'Asie du Sud-Est vers la Chine**یان**productivité**ناکەین... هتد.

لە مێژوو دا دەتوانێن بڵێین کە کاتی کە نووسین دەستی پێکرد کۆیلایەتی هەبووە، بە شێوەیەکانی جیاواز وەک لە بابل، یونان، میسر، ئیمپراتۆریەتی عوسماني، چین یان ئیمپراتوریەتی رۆم دا،...هتد. کۆیلایەتی لە میسر وەک کۆیلایەتی لە رۆم و یونانی کۆن نەبو. بە چەند شێوەیەک دەبووي بە کۆیلە، عەبد وەک: کاتی کە زیندانی دەبووي لە شەڕ، بازاری کۆیلە فرۆشی، یان کاتێک کە ناتوانی قەرزەکانت بدەیەوە و

Esclavage dû au brigandage, à la piraterie…etc.

ئەرستۆ فەیلەسوفی کۆنی یۆنانی باسی کۆیلایەتی دەڵێت : **"The slave is a kind of animated property»**

En gros on peut dire que la structure de la société traditionnelle était simple et les contours de l'esclavage étaient clairement définis. = propriété légale de l'homme par l'homme avec une forme juridique reconnue.

ئەم کونسێپتە ئیڤۆلوسیونیزمی خۆی هەبوویە لە ناو زەمان دا، ئێستا گورانکاری بینیوە و دەتوانی لە چوارچێوەیەکی زور گەورە و نە دیاریکراو بە کار بیني. یەکێک لە شێوەکانی کۆیلایەتی کە دەسەڵاتدارە لە ناو کۆمەڵگاي مۆدێرن دا، ناوی "زۆرینە، کەمینەیە"، کە ئەم جورە کۆیلایەتی لە ناو شار، گوند، حیزب، کۆمەڵگا یان وەڵاتێک هەیە بەشێوەکانی جیاواز، بە تایبەتمەندیەکانی تایبەتی خۆی و %دی ئەمە زورە لە ناو خورهەڵاتی ناوەڕاست دا.

کۆیلایەتی چییە؟ ئەکتەری تاکە کەس، کۆمەڵگا، گوند، شار یان کەسێک، کە لە مەرج و حاڵەتەکی تایبەتی ژێر دەستی: فکر وهێزرکردن، ئابوری، سایکۆلوژی، ئیش و کار، سیاسی، دینی، ستەم، زولم و زۆرداری، گەندەڵی بێ سنوور،...هتد، دایە لە ناو زەمان دا و هەست دەکەت کە چەند کەسێکی دز، گەندەڵ و نەزان بە شێوەیەکی جورا جور و زور زور زانا و شارەزا خەریکی کڕین و فرۆشتنن بە هەموو کۆمەڵگا و بە شێوەیەکانی جیاواز. چەند خالی گرنگ کە پێویستە هەموو عێراق ئاگادار بێت: هوشیار بارزانی گووت"

ـ ئەکتەری تاکە کەس، کۆمەڵگا، شار و هەموو عێراق پێویستە باش ئاگادار بێت کە ئەم شێوەي بەڕێوەبردن و بەرێوەبەرایەتی حیزبی و حکوومی لە هەموو عێراقدا تەنها دروست کردنی کۆیلەی جیاوازە و چەسپاندنی ئەم کلتوری کۆیلایەتی لە ناو هەموو فەزای گشتی ئیستاش هەر بەردەوامە.

ـ هەر چەند کۆمەڵگا عەشایەری و دواکەوتووتر بێت، ئەو هەندە زیادتر پرۆسەی کۆیلە کردنی شار، گوند، ئەکتەری تاکە کەس و کۆمەڵگا بە هێزتر و ئاسانترە وەک ئیستا لە عێراقدا کە وەڵاتەکی عەشایەری و زور زور دواکەوتووە.

ـ چەسپاندنی کلتوری کۆیلایەتی لە عێراقدا = دینی، خێڵایەتی، تائیفی، سیاسی، کۆمەڵگایەتی، میدیای، سایکۆلوژی، فکر و هێزر کردن، ئابوری، ئیداری، کاریگەری خارجی...هتد، بە شێوەیەکی زور زانا و شارەزا کە بە هیچ جورەک ویژدانی شخسی و جەماوەری ئاگادار نییە.

ـ گوند، شار، ئەکتەری تاکە کەس و هەموو عێراق لە کارەساتەک و نەخۆشیەک، داخلی کارەسات و نەخۆشیەکی ترە لە زەمان دا، و بە بەردەوامی لە ژێر کۆنترولی ستەم، زولم و زۆرداری و گەندەڵی بێ سنوور دایە = بو پاراستنی بەرژەوەندی چەند کەسێک و ئەکتەری دەوڵی خارجی.

ـ ئەکتەری تاکە کەس لە ناو فەزای گشتی دا فکر، هێزر و باور دەکەت کە بەرژەوەندی ئەوەیە کە بەردەوام بێت لە ئیش و کاری خۆی جیاوازی سیاسی، حیزبی، دینی، کۆمەڵگایەتی..هتد، لە چوار چێوەی ئەم سیستەمی دواکەوتووە و نەزانی سیاسی، ئابوری، کۆمڵگایەتی، دینی،...هتد. ئەم بەرژەوەندیە = کۆیلایەتی کردنی خوتان و جیلی ئایندەیە بەڵام بە هیچ جورەک ئاگاداری خوتان نینە.

ـ لە کاتێکدا کە گوند، کۆمەڵگا، شار بە شێوەیەکی ١٠٠% لە ناو زەمان دا، لە ژێر کۆنترولی بەرپرسی زور نەزان، دز، گەندەڵ (کە دووو ئامانجی هەیە بەرژەوەندی شخسی و بەرژەوەندی ئەکتەری دەوڵی خارجی)، شەری جیاواز، زولم و زۆرداری، و ستەم دایە،...هتد، یان فەزای گشتی لە ناو توندوتیژی حیزبی، پۆلیسی، سایکۆلوژی، میلیشیای جیاواز، نەبوونی یاسا، دزی و گەندەڵی جوراجوری ئابوری، ئیداری، سیاسی، دینی، دیپلۆماسی،...هتد، دایە، ناوی ئەم شار، گوند، کۆمەڵگا یان ئەکتەری تاکەکەس پێویستە چی بێت؟ کۆیلایەتی.

ـ لە کاتێکدا کە عێراق لە ناو زەمان دا لە ژێر کۆنترولی: شەری جورا جوری خارجي و داخلی، دیکتاتۆرێت، سیستەمی پەیدابوونی میلیشیای جیاواز، دیموکراسی شانۆیی (کوشتنی زیادتر لە ٦٥٠ کەس و بریندار بوونی زیادتر لە ٢٢٠٠٠ کەس کاتی خۆپیشاندەرانی عێراق)، و تایبەتی ماکوخدمات، نەزان، ئاستەکی نزم، دزی، هەڵبژاردن و ئەکتەری دەوڵی خارجي دایە،...هتد، عێراق پێویستە چێ وەڵاتەک بێت؟ لە ئەم چوارچێوەدا عێراق وەڵاتەکی دروست کردنی کۆیلەیە. زۆرینە بە ناوەکانی جیاواز بو بە کۆیلەی چەند کەسی بەرپرسی حیزبی کە نە تەنها زور لاواز، دز، گەندەڵ و نەزانن بەڵام لە هەمان کاتدا بە شێوەیەکانی زور زانا و شارەزا خەریکی دروست کردنی کۆیلەی جیاوازن.

ـ لە هەموو عێراقدا ئەکتەری تاکەکەس، شار، گوند، کۆمەڵگا پێویستە باش ئاگادار بێت کە هێز و دەسەڵات بە هیچ جورەک حەز نەکردووە و حەز ناکەت کە گوند، ئەکتەری تاکەکەس، شار و کۆمەڵگا لە کۆیلایەتی رزگار بن.

ـ ئیستا دەسەڵات لە بەغدا، سلێمانی و هەولێر بووتە بە چەند بەش(تا ئێستقان رزی بوونە)کە بە پارمەتیی ئەکتەری دەوڵی خارجی بەرژەوەندی خویان پاراستووە و هەرلە بەر ئەوەش عێراق بە "شێوەیەکی عەمەلی" بووتە بە ئەکتەری غەیری دەوڵی.

ـ جەماوەر و کۆمەڵگا لە هەموو عێراقدا(بەغدا، بەسرە، کەرکووک، فەلووجە، رەمادی، سلێمانی، هەولێر، کەربەلا، حللە، دیالە، نەجەف، دهۆك، رانیە، هەلەبجە، مووسل، ناسریە، بەعقوبە، زاخو، ئاکرێ،...هتد)، پێویستە باش ئاگادار بێت کە کوپی کردنی مۆدێلی ئەکتەری دەوڵي خارجي بە شێوازی جیاواز وەک : سیاسی، ئابوری، دینی، میلیشیا، حیزبی، عەسکەری، کۆمەڵگایەتی، فەزای گشتی، دیمۆگرافی، دبلۆماسی،...هتد، بە هیچ جورەک لە بەرژەوەندی عێراقدا نییە لە زەمان دا.

ـ پاش تەجروبەکانی پێشووتری بەڕێوەبردن و بەرێوەبەرایەتی لە عێراقدا کە هەموویان زور ژەهراوی، گەندەڵ و لە خزمەتی بەرژەوەندی شخسی و ئەکتەری دەوڵي خارجي دابوون و دانە، ئەکتەری تاکەکەس و کۆمەڵگا لە خەو ئاگادار بوتەوە و داوای گورانکاری بنەرەتی و نەمانی سیستەمی ئەکتەری دەوڵي خارجي، دزی، گەندەڵی، خێڵایەتی، تائیفی، درندە،...هتد، دەکات.

- چونکە عێراق لە ژێر دەستی میلیشیای جیاواز و ئەکتەری دەولي خارجی دایە، کۆمەڵگا پێویستە باش ئاگادار بیت کە ئەم پروسەی هەلبژاردنی جیاواز وەک پەرلەمانتار، سەرۆك کۆمار، سەرۆکوەزیر، وەزیر و گوزیر، پارێزگار،...هتد، هەڵەیەکی گەورەیە.

- یەکێك لە خالەکانی گرنگی عێراق ئەوەیە کە خاوەنی نەوتە. بەڵام چی بە سەر دەرامەت و پووڵی نەوت دێت؟ چۆن و بە چێ شێوازەک بەرپرسی حیزبی و حکوومی پووڵی نەوت بە کار دێنن؟ بە شێوەیەکی کۆیلە کردنی ئەکتەری تاکەکەس وکۆمەڵگا. چەند ملیۆنێر هەنە ئیستا لە عێراق؟

هوشیار بارزانی گووت" هەموو عێراق پێویستە باش ئاگادار بیت کە لە زەمان دا دەسەڵاتداری لە عێراقدا دەسەڵاتداریەکە کە خالەکانی ژێرەوە کە زور خراپ و نێگەتیف بوونە بە هێزی کردووە بە شێوەیەکانی جیاواز:

- Ethnic, linguistic, Geographic, religious & political tensions…etc.
- Déficience des institutions, ainsi que des systèmes de protection sociale, sanitaire, médical et éducatif…etc.
- Economie fortement dépendante du pétrole et peu diversifiée ainsi qu’étroitesse et faiblesse du secteur bancaire, un sous-développement général …etc.

- شەری جوراجوری بەرپرسی حکوومی و حیزبی لە گەل جەماوەر و کۆمەڵگا یان لە گەل ئەکتەری دەولي خارجی. بو؟ پاراستنی بەرژەوەندی ئەکتەری دەولي خارجي و شەخسی و کۆیلە کردنی جەماوەر بە شێوەیەکی عام.

- ئاستەکی زور نزم، نەزان، گەندەڵی بێ سنوور، خیانەت، و بەرژەوەندی شخسی. -...هتد."

خالەکانی سەرەوە پێشان ئەدەن کە ئەکتەری تاکەکەس، شار، گوند، کۆمەڵگا لە عێراقدا وەک زۆرینە بووتە بە کۆیلەی چەند کەس. هوشیار بارزانی گووت" هەموو جەماوەر و کۆمەڵگا لە عێراقدا پێویستە باش ئاگادار بیت کە: پاش "یزم" کانی جیاواز وەک کۆمونیزم، tribalism sectarianism، کاپیتالیزم، سۆسیالیزم، مۆدێرنیزم، ئیسلامیزم، بەعسیزم، ناسیونالیزم،... هتد، کاتی ئەوە هاتووە بو عێراق کە خۆی رزگار کەت لە"یزم" کانی جیاواز، کە لە عێراقدا کاریان بەس گەندەڵی، خیانەت، کۆیلە کردنی شار، گوند، ئەکتەری تاکەکەس، کۆمەڵگا و بەرژەوەندی ئەکتەری دەولي خارجی و بەرژەوەندی شەخسییە. "یزمەکی تر" پێویستە سەروەر بیت کە ناوی بەرژەوەندی "فەزای گشتییە" لە ناو زەمان دا.

ئەکتەری دەولي خارجی بە سەرۆك کۆمار، سەرۆکوەزیر، پەرلەمانتار، وەزیر و گوزیر، پارێزگار، سکرتێری حیزبی، مەلای سیاسی،...هتد، چی ئەڵێت؟ ئەگەر من یارمەتی و پشتیوانی توم نەکردبا، تو هەر وجودت نەبو، ئیستا هیچ کەسێک تو نە دەناسی، و نە دەبووی بە ملیۆنێر، ئێمە هەمووومان لە بەرەیەکی تایبەتین...هتد. لە ئەم رەوش و حاڵتدا: - بە هیچ جورەک بەرژەوەندی ئەکتەری تاکەکەس، گوند، شار، کۆمەڵگا و فەزای گشتی لە هەموو عێراقدا نییە لە ناو زەمان دا، - هاتووچوی چەند کەسێک لە پۆستەک بو پۆستەکیتر، هەڵبژاردنی جیاواز، کونگرە و کۆنفرانس، پەرلەمان، کوبوونەوەکانی حیزبی و حکوومی،...هتد، هیچ فایدە و سوودی نییە." پاڕۆ بێ شەخسیەت، نەزان پاڕۆ.

هوشیار بارزانی گووت" ئایا باشە کە ئەکتەری دەولي خارجی بە بەردەوامی لە زەمان دا هەر لە حاڵتی شەر دابیت؟ نە.
ئایا باشە کە ئەکتەری دەولي خارجی بە بەردەوامی لە زەمان دا ئایدیۆلۆجیایەکیoffensive بە کار بێنیت؟ نە.

زور بە راستەقینە، جەماوەر و کۆمەڵگای عێراق پێویستە بە شێوەیەکی زور قووڵ ئیمتیحان و تاقیکردنەوەکی زور ورد لە ناو وێژدانی شەخسي و جەماوەری خۆتان بەکەن کە:- کاتی ئەم بارودوخی زور ئالوزی کۆمەڵگایەتی، ئابوری، سایکۆلوژی، خێڵایەتی، تائیفی، سیاسی، و تێکدانی فەزای گشتی بە هیچ جورەک نەماوە.- هەست بە گرنگی و هێزی خۆتان بەکەن کە دەتوانێن خۆتان لە زنجیرەی کۆیلایەتی و عبودیەتی جیاوازی نەزانین، دینی، سیاسی، میدیای، سایکۆلوژی، حیزبی، ئابوری، کاریگەری خارجی، ستەم، زولم و زۆرداری و گەندەڵی...هتد، رزگار کەن. - ئیستا هەموو عێراق لە حاڵەتەکی زور تایبەتی عبودیەت و کۆیلایەتی دایە و رزگار کردنی ئەکتەری تاکەکەس، گوند، شار و کۆمەڵگا لە ئەم کۆیلایەتی تایبەت نە خەون و نە خەیالە، بەڵام پێویستی بە عەقڵ، وەڵام و شێوازەکی تایبەتە کە خارجی زەمانە.

- La découverte d’une autre ligne de temps ou un autre état de conscience plus élevé.

تا چەند سالی تر شار، گوند، ئەکتەری تاکەکەس وعێراق هەمووی(وەک یەمەن، ئەفغانستان،...هتد)، بە شێوەیەکانی جیاواز خەرێکی کوشتنی یەکتر، تێکدانی فەزای گشتی، کۆیلەی چەند بەرپرسی حیزبی، مەلای سیاسی و ئەکتەری دەولي خارجی...هتد، ئەبن؟ ئەم ژێردەستی و کۆیلایەتی جیاواز نە بەس لە عێراق بەڵام لە یەمەن و ئەفغانستانیش...هتد، پیروزەتان بیت. پاڕۆ نەزان، پاڕۆ بێ شەخسیەت.

پەرلەمانی بەغدا، پەرلەمانی هەولێر،سەرۆك کۆمار، سەرۆکوەزیر،وەزیر و گوزیر،پارێزگار،سکرتێری حیزبی،مەلای سیاسی،...هتد = میلیشیای تایبەتی سیاسی = بەرژەوەندی ئەکتەری دەولي خارجی و بەرژەوەندی شەخسی = تێکدانی فەزای گشتی و کۆیلەکردنی بەردەوامی کۆمەڵگا."

هو فوڵان کەس، بە کورتی عبودیەتی قەندیل چوونە؟ هوشیار بارزانی گووت" بێگومان و ١٠٠% کۆیلایەتی لە قەندیل عبودیەتەکە کە لە ژێر دەستی وێژدانەکی سیاسی، فکر و بیر کردنەکی بچووک، و

Absence de méthode de travail basée sur évolution et innovation en fonction d’intérêt publics et d’objectifs."

لە تورکیا کلتوری سیاسی، کۆیلەی ئایدیۆلۆجیایەکیoffensive، توندوتیژی، نەزانین، ستەم، زولم و زۆرداررییە.

لە زەمان دا پەتای ڤایرۆس بە شێوەیەکانی جوراجور کاریگەری لە سەر کۆمەڵگا هەبوویە: کورتخایەن، دوورخایەن، ئابوری، سیاسی، کۆمەڵگایەتی، ...هتد و جیهەتی مێژووي گۆڕیووە.

<u>Cela signifie une réinitialisation complète de votre manière d’agir, de penser, de faire et de voir.</u>

هەموو عێراق پێویستە باش ئاگادار بیت کە بە هیچ شێوەیەک

<u>The old paradigms will not work anymore. It is important to speed up the process of change.</u>

کۆیلایەتی ئەکتەری تاکە کەس، کۆمەڵگا، گوند، شار، لە عێراقدا چۆنە؟ هوشیار بارزانی گووت"زور زور تایبەتە: نێڤۆلوسیونیزمی کۆمەڵگا بە شێوەیەک بوویە کە لە کۆیلایەتی"زۆرینە، کەمینەیە" و لە ئاستەکی زور زور نزم بە هیچ جورەک خارج نەبوونە، نە ئەکتەری تاکە کەس، نە کۆمەڵگا، نە گوند، نە شار و نە عێراق. بو؟ چونکە: - عادەت کردن بە ئەم بارودوخی زور ئالوزی جیاواز، ئێش و کار کردن لە ناو هەمووفەزای گشتی بە شێوەیەکی تایبەت کە هەست و باوەر ئەکەت کە کۆیلە نییە. - بیر و فکر دەکەت کە ناتوانن خۆیان رزگار کەن لە زولم و زۆرداری، گەندەڵی بێ سنوور، ستەم، و پێویستە هەر ژێر دەست بن،...هتد، - بە هیچ شێوەیەک ئاگادار نینە نە: کۆمەڵگا، ئەکتەری تاکە کەس، شار، گوند و نە عێراق کە بوون بە کۆیلەی تازە و مۆدێرنی: دینی، ئابوری، حیزبی، سیاسی، سایکۆلوجی، ئەکتەری دەولي خارجی،...هتد. و

Maintenance of individual and collective consciousness in low vibrations.

لە کۆتاییدا هوشیار بارزانی گووت"

Scanner le corps mental, socio-économique, médiatique, politique et religieux...etc, de l'Irak

پێمان دەڵێت کە بەراستی ئەکتەری تاکەکەس، کۆمەڵگا و عێراق کۆیلەیەکی زور ڕاستەقینە، تایبەتن و ناویان:

Interne, masse, no marginale, communautaire, sectaire, économico-politique…etc.

ئەم شێوەي بەڕێوەبردن و بەرێوەبەرایەتی میلیشیای تایبەتی سیاسی نە تەنها هیج سوودی نییە بەلام لە هەمان کاتدا رێگا خۆش و دروست دەکەت بو کارەساتی داهاتوو و کۆیلە کردنی جیلی ئایندە. مێژوو زور جار پێشان داوە کە هیج هێزەک ناتوانیت بەرگەری بەکات لە ئیرادە و داخوزەکانی گەل، جەماوەر. ئیستا کە ئەکتەری تاکەکەس، گوند، شار، کۆمەڵگا ئاگادار بووتەوە و هەست دەکەت کە بە بنەرەتەکی پاک هێزەکی زور گەورەیە، گەورەترە لە میلیشیای جیاواز لە عێراقدا و دەتوانن بە باوەڕ و ئیرادەکی زور بە هێز پانورامای سەرانسەری عێراق بیگۆرن بە شێوەیەک کە خۆیان رزگار کەن لە کۆیلایەتیزمی جیاواز لە هەموو عێراقدا = بانگی هەموو کەس، شار، گوند و عێراق دەکەم وەرە = گورانکاری لە ناو هەموو گوند و شارەکان بە ئاستەکی ویژدانی کە خارجی ویژدانی "٣د"یە. =

To start a new awareness of sharing, doing and managing a new political, social and economic order".

دیدو بوچوونی ئەم وەتارە و وەتارانەی پێشوتر، بە هیج جورەک دژي ئەکتەری دەولي ناوچەکە و غەیری ناوچەکە نییە.

زور زور گرنگە بڵاوکردنەوەی ئەم وتارە لە سەرانسەری عێراقدا بە شێوەیەکی تایبەت.

م.امين